

УДК [811.161.2-112*373.21=512.161]*25:801.83(560)
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-242X.2024.30.04>

Ірина КУЛИК, магістр
ORCID ID: 0009-0005-8446-0913
e-mail: irynakulyk2020@gmail.com
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

Наталія КОРЧИНСЬКА, канд. пед. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0002-3711-1201
e-mail: natakorchynska@gmail.com
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

УКРАЇНСЬКА ТОПОНІМІЯ В ТУРЕЦЬКОМУ ЛІНГВОІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Вступ. Розглядається проблематика відтворення українських топонімів засобами турецької мови в історичному та лінгвістичному контекстах. Дослідження висвітлює численні згадки про українські географічні назви, засвідчені в різноманітних турецьких писемних пам'ятках XVI–XVIII ст., таких як картографічні матеріали, літописи, хроніки й офіційні державні документи. Актуальність роботи зумовлена важливістю українських топонімів у турецьких джерелах як унікального матеріалу для реконструкції історичних взаємозв'язків між українським і турецьким народами та відтворення історичної географії України. Мета дослідження полягає у з'ясуванні способів передачі топонімів, локалізованих на території сучасної України, включно з назвами географічних об'єктів Кримського півострова, і виявленні ключових лінгвістичних викликів під час їхнього відтворення турецькою.

Методи. У дослідженні застосовано комплексний підхід, що поєднує загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи. Використано методи аналізу і синтезу для опрацювання теоретичного матеріалу та формування висновків, метод індукції для узагальнення отриманих результатів. Дескриптивний метод застосовано для опису особливостей відтворення топонімів, а порівняльно-зіставний – для виявлення відмінностей між оригінальними назвами та їхніми турецькими відповідниками. Також використано методи історичного та лінгвістичного аналізу під час вивчення турецьких писемних пам'яток XVI–XVIII ст., включаючи картографічні матеріали, літописи, хроніки й офіційні державні документи. Застосовано методи транскрипційного аналізу й етимологічного дослідження для вивчення фонетичної та семантичної адаптації топонімів.

Результати. У ході дослідження виявлено ключові лінгвістичні виклики та труднощі, що виникали під час відтворення українських географічних назв турецькою. Встановлено, що ці труднощі були спричинені структурними, фонетичними та морфологічними розбіжностями між задіяними мовними системами, а також історико-культурними чинниками. Аналіз показав різноманітність методів, що використовуються для передачі українських топонімів у турецьких джерелах, зокрема такі: ендонімічний переклад, транскрибування, транслітерування, екзонімічний переклад та калькування.

Висновки. Дослідження підкреслює значущість українських топонімів у турецьких джерелах як цінного лінгвістичного й історичного матеріалу. Результати роботи сприяють глибшому розумінню механізмів міжмовної та міжкультурної комунікації між українським і турецьким народами. Виявлені особливості відтворення українських топонімів у турецькій мові надають важливу інформацію для реконструкції історичної географії України та розкривають складність процесів мовної взаємодії в контексті історичних контактів між двома культурами.

Ключові слова: українські топоніми, лінгвоісторичні особливості, переклад географічних назв, способи перекладу, міжмовна взаємодія.

Вступ

Актуальність дослідження української топонімії в турецькому лінгвоісторичному дискурсі зумовлена кількома важливими чинниками. По-перше, топонімія, як найбільш стійкий лінгвістичний пласт, акумулює цінну інформацію про етнічний склад населення, його походження та міграційні процеси в минулому. Вивчення особливостей передачі українських топонімів засобами турецької мови відкриває перспективи для реконструкції історичних зв'язків між українським і турецьким народами, а також лінгвістичних трансформацій, що відбувалися в ході взаємодії цих мовних спільнот. По-друге, в умовах глобалізації та розвитку міжнародних відносин роль перекладу топонімів набуває дедалі більшого значення. Топоніми є невід'ємною частиною культурного простору, і їхній переклад має вагомий вплив на те, який образ країни або регіону формується в уявленні представників іншої культури. Некоректний переклад географічної назви може стати предметом непорозуміння на міжнародному рівні, що може нести загрозу політичним, економічним і культурним зв'язкам між державами. Особливий інтерес у цьому контексті становить переклад українських топонімів турецькою мовою. Туреччина є важливим стратегічним партнером України в економічній, політичній і культурній сферах. Обидві держави активно розвивають двосторонні відносини, торговельні й інвестиційні зв'язки. У зв'язку з цим виникає необхідність у високоякісному та стандартизованому перекладі

українських географічних назв турецькою, що сприятиме уникненню потенційних суперечок, непорозуміння і забезпечить підґрунтя для конструктивної багатовекторної співпраці між двома державами.

Метою дослідження є визначення особливостей відтворення українських географічних назв у турецьких історичних джерелах задля розкриття механізмів міжмовної та міжкультурної комунікації, викликів і стратегій передачі топонімічного матеріалу між різносистемними мовами. Для досягнення поставленої мети було сформульовано такі завдання:

1) дослідити корпус українських топонімів, зафіксованих у різних турецьких писемних джерелах;

2) проаналізувати лінгвістичні трансформації під час передачі українських топонімів турецькою мовою з урахуванням системних відмінностей між мовами;

3) класифікувати способи передачі українських топонімів турецькою мовою.

Об'єктом дослідження є українські топоніми, відтворені в турецьких історичних джерелах, зокрема літописах, хроніках, картографічних матеріалах, офіційних документах.

Огляд літератури. Проблематика української топонімії у лінгвоісторичному дискурсі не є новою для вітчизняного мовознавства. Дослідженнями у цій сфері займалися такі науковці: Л. О. Белей, І. М. Желєзняк, Т. В. Іваніна, В. М. Калінкін, О. Ю. Карпенко, Ю. О. Карпенко, Г. М. Лабінська, В. В. Лучик, Є. С. Отін, М. М. Торчинський та ін.

Проте питання перекладу українських топонімів турецькою мовою, їхнього історичного минулого та лінгвістичних трансформацій у процесі взаємовпливу мовних систем залишається недостатньо вивченим і потребує ґрунтовного розгляду.

Методи

У дослідженні застосовано комплексний підхід, що поєднує загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи. Використано методи аналізу й синтезу для опрацювання теоретичного матеріалу та формування висновків, метод індукції для узагальнення отриманих результатів. Дескриптивний метод застосовано для опису особливостей відтворення топонімів, а порівняльно-зіставний – для виявлення відмінностей між оригінальними назвами та їхніми турецькими відповідниками. Також використано методи історичного та лінгвістичного аналізу під час вивчення турецьких писемних пам'яток, включаючи картографічні матеріали, літописи, хроніки й офіційні державні документи. Застосовано методи транскрипційного аналізу та етимологічного дослідження для вивчення фонетичної та семантичної адаптації топонімів. Для формування матеріальної бази дослідження використано метод часткового добору (для підбору статей та інших матеріалів), а також метод суцільного добору (для виокремлення українських топонімів серед відібраного матеріалу).

Результати

Взаємодія культур та історичні контакти між етносами завжди залишали відбиток на мовному ландшафті народів. Топоніміка, або сукупність географічних назв, є одним з найбільш сталих лінгвістичних пластів, що акумулює інформацію про етнічний склад населення, його походження та міграційні процеси в минулому. Дослідження особливостей передачі українських топонімів засобами турецької мови відкриває широкі перспективи для реконструкції історичних зв'язків між українським і турецьким народами, а також лінгвістичних трансформацій, що відбувалися в ході взаємодії мовних спільнот.

Тривалі історичні контакти між Україною та Туреччиною мали глибокий вплив на обидві держави, сприяючи інтенсивному культурному, політичному й історичному обмінам. Яскравим свідченням такої взаємодії є численні українські географічні назви, зафіксовані в турецьких історичних джерелах, зокрема літописах, хроніках, картографічних матеріалах та офіційних документах.

Українські топоніми почали фігурувати в турецьких писемних пам'ятках ще в ранні періоди контактів між населенням Османської імперії та українських земель. В Османській імперії назви українських міст, сіл та інших географічних об'єктів трапляються на турецьких картах XVI–XVIII ст. (сайти Phebus; Reddit; The Unique Maps Co). Ці картографічні матеріали становлять унікальне джерело відомостей про тогочасну географію українських теренів, їхній адміністративний устрій та особливості написання локальних назв. Українські топоніми на цих картах були зафіксовані османським письмом, яким послуговувалися турки в той період.

Прикладами українських топонімів, записаних османською турецькою мовою, на цих картах є: Україна – اوكرانيا – *Ukranya*, Київ – كييف – *Kiyif*, р. Дніпро – دينپر – *Dinyeper*, Бессарабія – بيسارابيا – *Bessarabiya*, Азовське море – بحر ازاق – *Bahr-i Azaq*, Крим – قيريم – *Qirım*, Чорне море – بحر سياه – *Bahr-i Siyah* тощо.

Окрім картографічних матеріалів, особливості передачі українських топонімів засобами турецької мови яскраво ілюструють офіційні державні документи, що увічнили історію дипломатичних взаємин між Україною та Османською імперією. Це численні дипломатичні листи, торговельні угоди, кадастрові записи,

адміністративні акти й інші писемні пам'ятки. Загалом, ці документальні джерела містять згадки про українські міста, села, річки й інші географічні об'єкти, задіяні в політичній, економічній і культурній взаємодії між Україною та Туреччиною. У ході дослідження розглядалась історична розвідка О. Середи, у якій дослідник представив ряд османських документів, що безпосередньо пов'язані з Україною. Це, зокрема, ферман султана Мехмеда IV до гетьмана Богдана Хмельницького (1651), берат султана Мехмеда IV до гетьмана Петра Дорошенка (1669), лист від гетьмана Івана Мазепи до великого візира (1699), лист гетьмана Пилипа Орлика щодо підписання договору з Османською державою (~ 1735–1738) (Середа, 2018, с. 33–38, 39–44, 84–85, 140–168).

Серед топонімів, що найчастіше трапляються в цих історичних джерелах, помітне місце посідають назви великих міст, зокрема Київ і Кам'янець-Подільський, а також Хотин. Значна кількість згадок припадає на топоніми Кримського півострова: Бахчисарай, Сімферополь, Євпаторія, Феодосія. Окрім того, активно фігурують назви великих річок України – Дніпро, Дністер, Південний Буг тощо.

Продовжуючи розгляд проблематики відтворення українських географічних назв турецькою, доцільно залучити до аналізу давні літописи та хроніки, які є першоджерелами інформації про історичні контакти між народами. Зокрема, у хронологічному збірнику Абдуллаха Ібн Рідвана "Теваріх-і Дешт-і Кипчак" (*Tevarih-i Dēst-i Kıpçak*), написаному османською мовою у XVII ст., трапляються згадки про такі українські топоніми, як Крим, Бахчисарай, Перекоп, Сімферополь, Білогірськ, Євпаторія, Феодосія, Чорне море, Дніпро та Дунай.

Варто зазначити, що всі топоніми, локалізовані в Криму, автор подає у їхніх найдавніших історичних формах: Перекоп – як *Or Kalası*, Сімферополь – *Akmescid*, Білогірськ – *Karasu*, Євпаторія – *Gözleve*, Феодосія – *Kefe*, Бахчисарай – *Bahçesaray*. Назви водних об'єктів подані так: Чорне море – *Bahr-i Siyah*, Дніпро – *Özi Nehri*, Дунай – *Tuna Nehri* (Erdoğan, & Uysal, 2012, р. 9, 22, 24, 28, 34, 41, 53). Це можна пояснити тим, що, починаючи з XV ст. на території півдня України та Криму існувала держава "Кримське ханство", отже топоніми звучали й писалися виключно кримськотатарською мовою.

Загалом, аналіз особливостей відтворення українських топонімів у турецьких писемних джерелах відкриває значні перспективи для історичних студій. Ці писемні свідчення є цінним джерелом відомостей, що дозволяють глибше зрозуміти минуле українських земель, мовні особливості та культурні процеси в епоху тісних контактів з Османською імперією. До того ж, українські топоніми, зафіксовані в турецьких джерелах, становлять унікальний матеріал для відтворення історичної географії України XVI–XVIII ст.

У площині лінгвістичного дискурсу варто відзначити, що топоніміка виступає не лише цінним джерелом історичних відомостей, а й слугує ілюстрацією мовних контактів і взаємовпливів між українською та турецькою мовними системами. Під час відтворення українських топонімів турецькою мовою можна виділити кілька ключових лінгвістичних особливостей:

1. Різниця в системах письма та фонетичні відмінності мов.

Головною проблемою під час перекладу українських топонімів турецькою мовою є невідповідність графічних систем мов, зумовлена структурними та фонетичними розбіжностями між алфавітами. Наприклад, незважаючи на спільне грецьке походження латиниці та кирилиці, що певною мірою полегшує встановлення відповідників між літерами, на фонологічному рівні існують суттєві відмінності,

які призводять до неточностей у процесі транслітерації географічних назв. Відтворення топонімів засобами іншої графічної системи завжди буде лише апроксимацією їхнього оригінального звучання, оскільки кожен алфавіт розроблений для специфічної звукової системи конкретної мови й не може повністю відобразити весь різноманітний спектр фонологічних одиниць мов, із якими стикається топоніміка в контексті міжмовної взаємодії.

Прикладом може бути українська літера "щ", якій часто некоректно приписують турецькі еквіваленти "ş" або "ç", тоді як найбільш наближеним звуковим відповідником виступає сполучення цих двох літер – "şç". Аналогічні труднощі виникають під час перекладу буквосполучення "дз", для якого в турецькій мові відсутній прямий еквівалент, на відміну від української сполуки "дж", що має точну відповідність у вигляді турецької літери "c" [дже]. Подібні розбіжності між фонетичними системами мов становлять виклик для забезпечення адекватної передачі звукового складу топонімів під час перекладу.

2. Морфологічні відмінності.

Морфологічні розбіжності між українською та турецькою мовами зумовлюють відмінності у структурі географічних назв. Завдяки вільному порядку слів в українській мові існує можливість варіювання компонентного складу топонімів. Зокрема, незважаючи на типову препозицію числівників відносно означуваного слова, вони можуть займати й постпозитивне положення, що ілюструє топонім *с. Залісся Перше*. За часткового калькування такого найменування турецькою – *Zalissya Birinci* – спостерігаємо структурну невідповідність, оскільки для турецької мови постпозиція числівників, особливо порядкових, є нехарактерною.

Така морфологічна розбіжність між мовами створює певні труднощі під час передачі українських топонімів засобами турецької мови, оскільки калькування буквального порядку слів може призводити до структурних відхилень від норм цільової мови. Відповідно, для забезпечення адекватності перекладу географічних назв необхідно враховувати граматичні норми турецької мови та відповідним чином видозмінювати вихідну форму топоніма.

3. Історичні та культурні фактори.

Окремі українські топоніми мають глибоке історичне або культурне підґрунтя, що може залишитися невідтвореним при перекладі засобами турецької мови. Наприклад, назва населеного пункту може безпосередньо пов'язуватись з іменем історичної постаті або походити з місцевої легенди.

Для подолання таких перекладацьких труднощів у практиці турецької топонімічної традиції застосовується багато методів передачі географічних назв:

1. Ендонімічний переклад.

Ендонімічний переклад має на увазі збереження форми офіційного написання географічних назв, що прийнята у країні, де розташований цей географічний об'єкт. Цей метод застосовується, коли країни використовують спільну систему письма. Однак, такий підхід не дає інформації про вимову назви, адже одні й ті ж літери можуть по-різному звучати в різних мовах. Прикладом до цього способу перекладу є варіант, коли топонім Київ перекладають як *Kiyiv*.

2. Транскрибування.

Цей метод перекладу передбачає максимальне наближення до оригінальної фонетичної реалізації топоніма. Такий підхід не завжди можливий через обмеження, спричинені різницею між алфавітами та фонетичними системами мов. Незважаючи на це, цей метод вважається одним із найбільш ефективних способів передачі топонімічного матеріалу, оскільки він дозволяє

якнайточніше відобразити специфіку топонімікону конкретної території. Приклади транскрибування топонімів: Запоріжжя – *Zaporijya*, Переяслав – *Pereyaslav*, Покуття – *Pokutya*.

3. Транслітерування.

У практиці перекладу топонімів першочергова перевага традиційно надається застосуванню фонетичного принципу. Проте, як зазначалось, цей підхід не завжди може реалізуватись, оскільки достовірна місцева вимова кожного окремого географічного об'єкта залишається невідомою. До того ж, у певних випадках існують об'єктивні труднощі у відтворенні вимови засобами алфавіту мови-реципієнта. Через ці чинники перекладачі нерідко вдаються до методу транслітерації, що передбачає повну заміну літер вихідного алфавіту на літери алфавіту цільової мови. Наприклад, турецькою мовою транслітеруються такі українські географічні назви: Біла Церква – *Bila Tserkva*, Десна – *Desna*, Донецьк – *Donetsk*, Маріуполь – *Mariupol*, Хотин – *Hotin* тощо.

4. Екзонімічний переклад.

Екзонім називається географічна назва, що використовується в межах певної лінгвокультурної традиції для позначення об'єкта, локалізованого поза межами території, де ця мова має статус офіційної чи державної. Екзонім відрізняється від ендонімічної назви, яка є усталеною серед місцевого населення на території розташування відповідного географічного об'єкта (Дрогушевська, Руденко, & Сивак, 2012, с. 26). Передача географічних назв з вихідної мови засобами їхніх усталених, традиційно вживаних відповідників у мові перекладу являє собою метод перекладу за допомогою екзонімів. У турецькому мовленні можемо помітити вживання екзонімів до таких українських топонімів, як Білгород-Дністровський (Аккерман) – *Akkerman*, Азовське море – *Azak Denizi*, Євпаторія – *Gözleve*, Одеса (Хаджибей) – *Hocabey*, Феодосія – *Kefe*, Кілія – *Kili*.

5. Калькування.

Метод калькування передбачає буквальний, дослівний переклад компонентів географічної назви з вихідної мови на мову перекладу. Його застосування можемо простежити в передачі турецькою мовою таких топонімів, як Майдан Незалежності – *Bağımsızlık Meydanı*, Південний Буг – *Güney Bug*.

Варто зазначити, що перекладачі не завжди обмежуються виключно зазначеними прийомами. Доволі поширеною є практика застосування змішаних типів перекладу, які поєднують різні методи. Прикладами можуть бути: комбінація транскрибування і транслітерування, часткове або повне калькування одного компонента назви з паралельною транскрипцією/транслітерацією іншого, адаптивне транскрибування, за якого форма слова вихідної мови знає певного пристосування до фонетичної/граматичної структури мови-реципієнта тощо (Білозерська, Возненко, & Радецька, 2010, с. 44).

Дискусія і висновки

Отже, унаслідок дослідження було встановлено, що турецькі писемні джерела XVI–XVIII ст., включаючи карти, літописи, хроніки й офіційні документи Османської імперії, містять значну кількість згадок про українські топоніми. Це свідчить про інтенсивність історичних контактів між українськими землями й Османською державою та надає унікальний матеріал для реконструкції історичної географії України того періоду. Під час передачі українських топонімів турецькою виникають специфічні лінгвістичні труднощі, зумовлені структурними, фонетичними та морфологічними розбіжностями між мовами. Зокрема, значні виклики створюють невідповідність графічних систем і відмінності у фонетичних системах,

особливо під час передачі таких звуків, як "щ" і "дз". Існує п'ять основних методів перекладу українських топонімів турецькою мовою: ендонімічний переклад, транскрибування, транслітерування, екзонімічний переклад і калькування. Водночас для передачі сучасних українських топонімів найчастіше застосовуються методи транслітерування і транскрибування, які забезпечують найбільш точне відтворення оригінальної назви. Історико-культурні фактори мають суттєвий вплив на вибір методу перекладу топонімів, особливо у випадках із назвами, що мають глибоке історичне або культурне підґрунтя. Наприклад, спостерігається тенденція до використання екзонімів для історично значущих місць.

Підсумовуючи, варто наголосити, що комплексне дослідження української топонімії в турецькому лінгво-історичному дискурсі створює потужну базу для подальших поглиблених наукових студій у сфері історії, лінгвістики, перекладознавства та суміжних дисциплін. Здобуті результати відкривають нові перспективи для реконструкції історичних зв'язків між українським і турецьким народами, аналізу динаміки їхньої культурної взаємодії, а також удосконалення практики міжмовного відтворення топонімічного матеріалу між різносистемними мовами.

Внесок авторів: Наталія Корчинська – концептуалізація, методологія; Ірина Кулик – програмне забезпечення; збір емпіричних даних і їхня валідація; аналіз джерел, підготовка огляду літератури або теоретичних засад дослідження.

Список використаних джерел

- Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., & Радецька, С. В. (2010). *Термінологія та переклад*. НОВА КНИГА.
- Дрогушевська, І. Л., Руденко, І. С., & Сивак, Н. І. (2012). Міжнародний досвід вживання традиційних географічних назв. *Вісник геодезії та картографії*, 1, 25–28. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgtk_2012_1_7
- Середа, О. (2018). *Османсько-українська дипломатія в документах XVII–XVIII ст.* Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України; Стамбульський університет.

Iryna KULYK, Master of Arts
ORCID ID: 0009-0005-8446-0913
e-mail: irynakulyk2020@gmail.com
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

Nataliia KORCHYNska, PhD (Ped.), Assoc. Prof.
ORCID ID: 0000-0002-3711-1201
e-mail: natakorchynska@gmail.com
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

UKRAINIAN TOPONYMY IN TURKISH LINGUISTIC-HISTORICAL DISCOURSE

Background. The article examines the issue of rendering Ukrainian toponyms using the Turkish language in historical and linguistic contexts. The study explores numerous mentions of Ukrainian geographical names attested in various Turkish written sources from the 16th-18th centuries, such as cartographic materials, chronicles, annals, and official state documents. The relevance of the work is due to the importance of Ukrainian toponyms in Turkish sources as unique material for reconstructing historical relationships between Ukrainian and Turkish peoples and recreating the historical geography of Ukraine. The aim of the study is to analyze the methods of conveying toponyms localized in the territory of modern Ukraine, including the names of geographical objects of the Crimean Peninsula, and to identify key linguistic challenges in their reproduction in Turkish.

Methods. The study employs a comprehensive approach combining general scientific and special linguistic methods. Methods of analysis and synthesis are used to process theoretical material and form conclusions, while the induction method is used to generalize the obtained results. The descriptive method is applied to describe the peculiarities of toponym reproduction, and the comparative method is used to identify differences between original names and their Turkish counterparts. Methods of historical and linguistic analysis are also used in studying Turkish written sources from the 16th-18th centuries, including cartographic materials, chronicles, annals, and official state documents. Methods of transcriptional analysis and etymological research are applied to study the phonetic and semantic adaptation of toponyms.

Results. The study revealed key linguistic challenges and difficulties that arose in reproducing Ukrainian geographical names in Turkish. It was established that these difficulties were caused by structural, phonetic, and morphological differences between the language systems involved, as well as historical and cultural factors. The analysis showed a variety of methods used to convey Ukrainian toponyms in Turkish sources, namely: endonymic translation, transcription, transliteration, exonymic translation, and calquing.

Conclusions. The study emphasizes the significance of Ukrainian toponyms in Turkish sources as valuable linguistic and historical material. The results of the work contribute to a deeper understanding of the mechanisms of interlingual and intercultural communication between Ukrainian and Turkish peoples. The revealed peculiarities of reproducing Ukrainian toponyms in the Turkish language provide important information for reconstructing the historical geography of Ukraine and reveal the complexity of language interaction processes in the context of historical contacts between the two cultures.

Keywords: Ukrainian toponyms, linguistic-historical features, translation of geographical names, translation methods, interlingual interaction.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The authors declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.

Erdoğan, M. A., & Uysal, S. (2012). *Abdullah ibn Ridvan. Teverih-i Deşt-i Kıpçak an Hittai-i Kırım veya Teverih-i Tatar Hanan-ı Kadim ve Ahval-i Deşt-i Kıpçak [The Chronicle of Desht-i Kiptchak in the country of Crimea, or The Chronicle of the ancient Khans and the state of Desht-i Kiptchak]*. Ege Üniversitesi Yayınları.

Джерела ілюстративного матеріалу

Phebus. *Osmanlıca Avrupa haritası, ortadan tamirli haliyle*. <https://phebusmuzayede.com/4021-osmanlica-avrupa-haritasi-ortadan-tamirli-haliyle-23x18cm.html>

Reddit. *A map of Ottoman conquests written in Ottoman Turkish and published in 1914*. https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/158w8w/ottoman_conquests_turkish_with_arabic_alphabet/?rdt=49480

The Unique Maps Co. *Old Map of the Middle East in Arabic Script, 1890 – Ottoman Empire, Balkans, Arabian Peninsula, Black Sea*. <https://uniquemaps.eu/products/old-map-of-the-middle-east-in-arabic-script-1890-ottoman-empire-balkans-arabian-peninsula-black-sea?shpxid=99fd8f87-1313-4a10-b42a-36931288ccd3>

References

- Bilozerska, L. P., Voznenko, N. V., & Radetska, S. V. (2010). Terminology and translation: Educational manual for students of philological direction of training. NOVA KNYHA [in Ukrainian].
- Drohushovska, I. L., Rudenko, I. S., & Sivak, N. I. (2012). International experience of using traditional geographic names. *Bulletin of Geodesy and Cartography*, 1, 25–28. http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgtk_2012_1_7
- Sereda, O. (2018). Ottoman-Ukrainian diplomacy in the documents of the XVII–XVIII centuries. A. Yu. Krymsky Institute of Oriental Studies NAS of Ukraine; Istanbul University.
- Erdoğan, M. A., & Uysal, S. (2012). *Abdullah ibn Ridvan. Teverih-i Deşt-i Kıpçak an Hittai-i Kırım veya Teverih-i Tatar Hanan-ı Kadim ve Ahval-i Deşt-i Kıpçak [The Chronicle of Desht-i Kiptchak in the country of Crimea, or The Chronicle of the ancient Khans and the state of Desht-i Kiptchak]*. Ege Üniversitesi Yayınları.

Sources

Phebus. *Osmanlıca Avrupa haritası, ortadan tamirli haliyle*. <https://phebusmuzayede.com/4021-osmanlica-avrupa-haritasi-ortadan-tamirli-haliyle-23x18cm.html>

Reddit. *A map of Ottoman conquests written in Ottoman Turkish and published in 1914*. https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/158w8w/ottoman_conquests_turkish_with_arabic_alphabet/?rdt=49480

The Unique Maps Co. *Old Map of the Middle East in Arabic Script, 1890 – Ottoman Empire, Balkans, Arabian Peninsula, Black Sea*. <https://uniquemaps.eu/products/old-map-of-the-middle-east-in-arabic-script-1890-ottoman-empire-balkans-arabian-peninsula-black-sea?shpxid=99fd8f87-1313-4a10-b42a-36931288ccd3>

Отримано редакцією журналу / Received: 15.05.24

Прорецензовано / Revised: 08.10.24

Схвалено до друку / Accepted: 26.11.24